

Research Paper

Comparing the Sense of belonging to School, Academic Vitality and Academic Emotions Among First Grade Students in the Era Before and During the Outbreak of Corona

Samaneh Salimi¹ , Sadegh kazemi²

1- Assistant Professor, Department of Educational Management, Zahedan Branch, Islamic Azad University, Zahedan, Iran

2- Department of Educational Management, Mehr Arvand Higher Education Institute, Abadan, Iran

Receive:

19 October 2022

Revise:

06 January 2023

Accept:

16 February 2023

Published online:

16 February 2023

Keywords:

Academic vitality,
Academic emotions,
Covid-19,
Sense of belonging to
school

Abstract

The current study aimed to compare the sense of belonging to school, academic vitality, and academic emotions in first-grade students of District 2 of Tehran. The research method was comparative causal. Four hundred seventy-five first graders of District 2 of Tehran were the statistical population. The statistical sample of the study included 212 students (106 first-grade students in the Corona era; 106 first-grade students in the pre-Corona era) during 2017 – 2020, selected using the Morgan table and cluster sampling. To collect data, Hossein Chari and Dehghanizadeh's academic vitality questionnaires (2013), Brew, Beatty, and Watt's (2004) student sense of connectedness scale (SSCS), and Pekrun et al.'s (2002) achievement emotions questionnaire (AEQ) were used. The data from the questionnaires were analyzed at descriptive and inferential statistics levels, including independent t-tests through SPSS23. The results revealed a significant difference between the academic vitality, sense of connectedness to the school, and the academic emotions of the first-grade students in Tehran during the period before and during the outbreak of Corona. Consequently, face-to-face education effectively forms a sense of connectedness to the school, creating students' academic vitality and emotions.

Please cite this article as (APA): Salimi, S., kazemi, S. (2023). Comparing the Sense of Connectedness to School, Academic Vitality and Academic Emotions Among First Grade Students in the Era Before and During the Outbreak of Corona. *Management and Educational Perspective*, 4(4), 43-61.

Publisher: Iranian Business Management Association	https://doi.org/10.22034/jmep.2023.370716.1140	
Corresponding Author: Samaneh Salimi	https://dorl.net/dor/20.1001.1.27169820.1401.4.4.3.0	
Email: salimisamane89@yahoo.com	Creative Commons: CC BY 4.0	

Extended Abstract

Introduction

The impacts of Coronavirus and the closure of schools and the challenges created by it in elementary schools, especially in the first-grade students, have been more, compared to the other educational grades since the first-grade students, who should have been familiar with the classroom and school setting, were familiar with only their teacher via computer or phone. Based on the experts, first-grade students understand the real concept of the classroom and education in the first communication with the teacher. However, during the Coronavirus outbreak, the communication and relationship between the first-grade students and the teachers were not established, leading to educational decline, problems in reading and writing skills, educational weakness, and numerous other factors for these students. Significant academic success and progress could be achieved, especially among first-grade students, in the absence of these problems. Thus, many factors affect the pervasive growth and development or drop in student performance. The factors investigated in this study are the sense of belonging to the school, academic emotion, and academic vitality.

Theoretical Framework

The sense of belonging to the school is a psychological state in which students feel that the school supports them and other students. Accordingly, when students face strict rules from the school and are punished or even expelled for their first mistake in school, they will have a lower sense of belonging than students who study in lenient schools (Tachine et al., 2017). Academic emotions are defined as emotions that are directly associated with progress activities or progress outcomes. Past studies focused on the emotions related to progress outcomes, including the emotions of future outcomes such as hope and anxiety, which are respectively related to success and possible failures; and emotions of previous outcomes such as pride and shame, which are respectively related to previous successes and failures. The definition proposed by the control-value theory suggests that activity-based emotions are associated with activities related to current progress and are considered progress emotions, such as enjoyment of learning, fatigue experienced in the classroom, and anger in response to task demands of academic learning (Moghadamnia et al, 2020). Academic vitality refers to a positive, constructive and adaptive response that includes all kinds of challenges and obstacles that occur in everyday and normal educational situations (Putwain & Daly, 2013). Academic vitality is a construction that rises from positive psychology and refers to the fact that it can enable students to successfully deal with academic obstacles and challenges such as poor grades, exam pressure, difficult and arduous tasks that occur during education and school (Fouladi et al, 2017).

Methodology

The present study is applied in terms of aim, and comparative causal in terms of method. The statistical population of the present study includes two groups of first-grade students. The first group includes first-grade students before the coronavirus outbreak, and the second group includes first-grade students during the coronavirus outbreak in District 2 of Tehran (n= 475). To estimate the sample size, Krejcie and Morgan's table was used using the cluster sampling method, so the desired sample size was estimated at 212 first-grade elementary school students. Thus, for this purpose, 212 samples were divided into two groups; first group included 106 (80 girls and 26 boys) first-grade students studying before the coronavirus outbreak, and the second group included 106 (87 girls and 19 boys) first-grade students studying during the coronavirus outbreak. In the present study, three questionnaires were used to collect the required data: Chari & Dehghan Zadeh's (2012) questionnaire was used to

measure academic vitality; Beri, Beti & Wat (2004) was used to measure the sense of belonging to the school (27 items and 6 components scored on a 5-point Likert scale); and Pekrun & et al (2002) questionnaire was used to measure academic emotions (75 items and 3 components scored on a 5-point Likert scale).

Research Findings

The mean vitality variable was 3.83 before the coronavirus outbreak and 2.66 during the coronavirus outbreak. The difference between the mean of these two groups (1.27) was examined by an independent T-test. Based on the obtained T-test score and the significance level ($p < 0.01$), it can be stated with 95% confidence that the mean academic vitality of students before the coronavirus outbreak is higher than that during the coronavirus outbreak and this difference is significant. The mean sense of belonging to the school and its components, including teacher support, participation in the community, respect and justice in the school, positive feeling toward the school, the person belonging to the school, and scientific participation, was obtained at 3.71, 3.59, 3.69, 3.98, 3.58, 3.60, and 3.99, respectively, before the coronavirus outbreak. It was also obtained at 2.40, 2.40, 2.45, 2.32, 2.50, 2.34, and 2.33, respectively, after the coronavirus outbreak. The difference between the means of these two groups (1.31, 1.81, 1.23, 1.66, 1.08, 1.25, and 1.65) was examined using an Independent T-test. Based on obtained T test score and the significance level ($p < 0.01$), it can be stated with 95% confidence that the mean variable of belonging to the school and its components, including teacher support, participation in the community, respect and justice in the school, positive feeling toward the school, the person belonging to the school, and scientific participation before coronavirus is more than that during the coronavirus. This difference is significant. The mean variable of academic emotions and their components, including positive emotion and negative emotion was 3.54, 3.33, and 3.63, respectively, before the coronavirus; and 2.46, 2.50, and 2.46, respectively, during the coronavirus. The difference between the mean of these two groups (1.077, 0.826, and 1.19 respectively) was evaluated using an independent T-test. Based on the obtained t-test score and the significance level ($p < 0.01$), it can be stated with 95% confidence that the mean variable of academic emotions and its components (positive emotion and negative emotion) before coronavirus is more than that during the coronavirus. This difference is significant.

Conclusion and Discussion

The present study was conducted to compare the sense of belonging to the school, academic vitality, and academic emotions of first-grade students before and during the coronavirus outbreak. The results of the first question showed a significant difference between the two groups of first-grade students studying before the coronavirus outbreak and the first-grade students studying during the coronavirus outbreak regarding academic vitality. Since no similar study has been conducted to compare the academic vitality of students during and before the coronavirus outbreak, it is not possible in this section to compare the results of this question with the results of other studies.

The result also showed that the variable of sense of belonging to the school and its components (teacher support, participation in the community, respect and justice in the school, positive feeling toward the school, the person belonging to the school, and scientific participation) is different before and during coronavirus. The factors that expand the sense of belonging to the school are three factors: 1. Acceptance by others, 2. Interpersonal support, 3. Experienced sense of belonging. Since no similar research has been conducted so far to compare the students' sense of belonging to the school during the coronavirus and before it, in this section, it is not possible to compare the results of this question with the results of other

studies. The results also showed that the variable of academic emotion and its components (positive emotion and negative emotion) are different before and during the coronavirus. Since no similar research has been conducted so far to compare the academic emotions of students during and before the coronavirus, in this section, it is not possible to compare the results of this question with the results of other studies. Based on the results, it is recommended that the quality of spending time in class should be proportional to the psychological characteristics of students. The structure of the class should not be traditional and the table and chairs should be arranged in such a way that the communication and access of the students to the teacher should be equal to each other. Since this study was conducted on first-grade students in Tehran, we should treat it with caution in generalizing its results to other students. Hence, this study has limitations from this point of view.

مقایسه‌ی احساس تعلق به مدرسه، سرزندگی تحصیلی و هیجانات تحصیلی در بین دانش آموزان پایه اول ابتدایی در دوران قبل و شیوع کرونا

سمانه سلیمی^۱، صادق کاظمی^۲

۱- استادیار گروه مدیریت آموزشی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

۲- گروه مدیریت آموزشی، مؤسسه آموزش عالی مهرانوند، آبادان، ایران

چکیده	تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۷/۲۷
این مطالعه با هدف مقایسه‌ی احساس تعلق به مدرسه، سرزندگی تحصیلی و هیجانات تحصیلی در دانش آموزان اول ابتدایی منطقه ۲ شهر تهران صورت گرفت. روش تحقیق از نوع علی مقایسه‌ای بود. جامعه آماری شامل دانش آموزان اول ابتدایی منطقه ۲ شهر تهران به تعداد ۴۷۵ نفر بود. نمونه آماری مورد مطالعه ۲۱۲ نفر از دانش آموزان شامل ۲۱۲ (۱۰۶ دانش آموز اول ابتدایی در دوران کرونا؛ ۱۰۶ نفر دانش آموز اول ابتدایی در دوران قبل کرونا) از سال ۱۳۹۶ الی ۱۴۰۰ بود که با استفاده از جدول مورگان و از طریق نمونه گیری خوشه‌ای انتخاب شد. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های سرزندگی تحصیلی حسین چاری و دهقانی زاده (۱۳۹۱)، پرسشنامه احساس تعلق به مدرسه بری، بتی و وات (۲۰۰۴) و پرسشنامه هیجانات تحصیلی پکران و همکارانش (۲۰۰۲) استفاده گردید. داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی شامل آزمون تی مستقل از طریق نرم افزار SPSS23 صورت گرفت. نتایج نشان داد که بین سرزندگی تحصیلی، احساس تعلق به مدرسه و هیجانات تحصیلی دانش آموزان اول ابتدایی شهر تهران در دوران قبل و شیوع کرونا تفاوت معناداری وجود دارد. بنابراین آموزش حضوری در شکل گیری احساس تعلق به مدرسه، ایجاد سرزندگی و هیجانات تحصیلی دانش آموزان نقش مؤثری دارد.	تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۱۰/۱۶
	تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷
	تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷
	کلید واژه‌ها: احساس تعلق به مدرسه، سرزندگی تحصیلی، هیجانات تحصیلی، کووید ۱۹

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): سلیمی، سمانه، کاظمی، صادق. (۱۴۰۱). مقایسه‌ی احساس تعلق به مدرسه، سرزندگی تحصیلی و هیجانات تحصیلی در بین دانش آموزان پایه اول ابتدایی در دوران قبل و شیوع کرونا. فصلنامه مدیریت و چشم انداز آموزش. ۴(۴): ۴۳-۶۱.

	https://doi.org/10.22034/jmep.2023.370716.1140	ناشر: انجمن مدیریت کسب و کار ایران
	https://dorl.net/dor/20.1001.1.27169820.1401.4.4.3.0	نویسنده مسئول: سمانه سلیمی
	Creative Commons: CC BY 4.0	ایمیل: salimisamane89@yahoo.com

مقدمه

آموزش و پرورش اصلی‌ترین نهاد آموزشی و یکی از بزرگترین سازمان‌های اجتماعی است که نقش اساسی و مهمی در تحقق اهداف فرهنگی، آموزشی، اجتماعی و اقتصادی جامعه ایفا می‌کند و میزان توسعه هر جامعه به سطح کیفی آن بستگی دارد (Andam & Taheri, 2019). از آموزش و پرورش به عنوان کلید رشد و ترقی جامعه نوین یاد می‌کنند و موفقیت و شکست در رقابت‌های بین‌المللی و اختلاف در میزان توسعه ملی کشورها را مرتبط با قوت و ضعف در نظام‌های آموزشی می‌دانند (Adnet & Davice, 2002) و هدف هر نظام آموزشی رشد و ارتقا همه جانبه دانش آموزان در زمینه‌های شناختی، عاطفی و روانی-حرکتی است. دانش آموزان به عنوان آینده سازان هر کشوری قشر مهمی از افراد جامعه را تشکیل می‌دهند (Vrghese & Rathnasabapathy, 2020). بنابراین یکی از مهمترین دغدغه‌های امروز نهادهای آموزشی موضوع موفقیت در تحصیل است و نهاد آموزشی زمانی کارآمد می‌باشد که مخاطبین آن از لحاظ تحصیلی در وضعیت مطلوبی قرار داشته باشند (Muhonen & et al, 2018).

اما در تاریخ برهه‌هایی از زمان بوده که در آن بروز و شیوع یک بیماری جدید، تمام جوامع را در جهان تحت تأثیر قرار داده و به تبع آن شرایط زندگی افراد را دستخوش تغییر کرده است. جدیدترین نمونه این امر نیز به همه‌گیری ویروس کرونا مربوط می‌شود که در ژانویه ۲۰۲۰ توسط مرکز بهداشت جهانی رسماً به عنوان یک نگرانی جهانی برای سلامت عمومی مطرح شد. شیوع جهانی کووید ۱۹ منجر به تغییرات گسترده در بسیاری از کشورهای جهان شده است. سبک زندگی نیز در این دوران به طور قابل توجهی تغییر کرد و بر روابط خانوادگی تأثیر گذاشت؛ به گونه‌ای که در مواردی قرنطینه خانگی، تعطیلی مدارس، دورکاری والدین و حضور آنان در خانه و مراقبت از کودکان در ۲۴ ساعت شبانه روز را به همراه داشته است (Miho & Thevenon, 2020). در کشور ما نیز بیش از دو سال است که از شیوع کرونا می‌گذرد و به رغم ناهماهنگی‌ها و مشکلاتی که در ابتدا به واسطه فقدان زیرساخت‌ها، امکانات و آموزش‌های کافی وجود داشت، به تدریج برنامه‌های آموزش غیرحضوری در مقاطع مختلف آموزشی مورد توجه قرار گرفته است.

در این دوره، به دانش آموزان و والدین آن‌ها بزرگترین ضربه‌ای که وارد شد مربوط به تعطیلی مدارس به منظور کنترل شیوع ویروس بود (Ghosh, Dubey, Chatterjee & Dubey, 2020). والدین باید ملزومات لازم برای آموزش را فراهم کنند، آموزش ایدئولوژیک یادگیری خودانگیز، هشیاری و یادگیری فعال را تقویت کنند و نه تنها بر کمیت مطالعه دانش آموزان نظارت کنند، بلکه بر میزان کارآمدی یادگیری نیز نظارت کنند و آن را بسنجند (Cai & Wang, 2020). در این میان یکی از مهمترین مقاطع آموزشی که نقش مهمی در کیفیت تحصیل و تداوم پیشرفت و موفقیت دانش آموزان در دوره‌های بعدی دارد مقطع ابتدایی است. زیرا این دوره زمینه ساز بسیاری از زمینه‌ها و شکوفایی مهارت‌های گوناگون در دانش آموزان است که این مهارت‌ها در دوران بعدی تحصیل آنان تأثیر گذار خواهند بود (Li, Yamaguchi & Takada, 2018). دانش آموزان با ورود به این دوره از نظر توانایی ذهنی برای کسب بسیاری از مسائل آموزشی و تربیتی که قبل از ارتباط مستقیم با مدرسه پیدا نکرده بود آمادگی پیدا می‌کنند و تحولات عظیمی در ذهن آنان نسبت به مسائل اجتماعی بوجود می‌آید (Razban, Bagheri & Talkhabi, 2018). آموزش ابتدایی این فرصت را به کودکان می‌دهد که گروهی پایدار برای تعامل داشته باشند. معمولاً وقتی کودکان از چهره‌های آشنا دور می‌شوند، دچار اضطراب جدایی می‌شوند. با این حال، با گذشت زمان و هم‌زمان با شروع یادگیری کودکان در اوایل کودکی، آن‌ها

روزانه و به طور منظم با چهره‌ای مشابه ارتباط برقرار می‌کنند. این امر به دلیل دل‌بستگی به سایر کودکان در سن آن‌ها است، جنبه‌ای که در رشد و نمو کودک بسیار ضروری است. بنابراین، آموزش ابتدایی تعامل پایدار بین گروه‌های همسالان، بازی و اشتراک را فراهم می‌کند. بنابراین، آموزش مقدماتی به کودکان اجازه می‌دهد تا با دوستان خود ملاقات کنند و هنگام یادگیری واژگان را کسب و توسعه دهند (Olmos-Gómez & et al, 2020). شیوع ویروس کرونا تأثیر عمیق و گسترده روانی بر روی دانش آموزان و همه فعالان عرصه آموزش گذاشته است. محدودیت زمان برای ترم تحصیلی، محتوای برنامه ریزی شده و اینکه عمده دروس برای فضای حضوری طراحی شده است و ارائه آن در فضای مجازی نیاز به تغییر محتوا یا تبدیل محتوا در فرمت متناسب با فضای مجازی دارد و کم‌رنج شدن فضای احساسی و عاطفی در فضای مجازی از جمله مشکلات شایع در این دوره بوده است. (Hedayati, 2020).

در این بین اثرات کرونا و تعطیلی مدارس و چالش‌های ایجاد شده آن در مقطع ابتدایی به خصوص در پایه اول بیشتر از سایر مقاطع تحصیلی بوده است چرا که دانش آموزان کلاس اولی که باید با محیط کلاس و مدرسه آشنا می‌شدند، حال در قاب کوچک تلفن همراه یا رایانه و آن هم فقط با معلم خود آشنا شدند. طبق اعلام کارشناسان، دانش آموزان کلاس اولی در اولین ارتباط با معلم، مفهوم واقعی کلاس درس و آموزش را متوجه می‌شوند اما در دوران کرونا این ارتباط کلاس اولی‌ها با معلمان برقرار نشد و همین امر باعث شد که افت تحصیلی، مشکل در مهارت خواندن و نوشتن، بازماندگی از تحصیل و ضعف آموزشی و عوامل بی شماری دیگر نصیب این دانش آموزان شود. عواملی که بودن آن‌ها می‌توانست به خصوص در کلاس اولی‌ها باعث موفقیت و پیشرفت تحصیلی قابل توجهی شود. بنابراین عوامل و فاکتورهای زیادی در رشد و پیشرفت همه جانبه و همچنین افت عملکرد دانش آموزان تأثیرگذار است.

سه مورد از این عوامل که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته شده است احساس تعلق به مدرسه، هیجان‌ات تحصیلی و سرزندگی تحصیلی می‌باشد. همانطور که می‌دانیم پایه اول ابتدایی سنگ بنای تمام پایه‌ها و مقاطع تحصیلی دیگر است اینکه دانش آموز چه احساس تعلق به مدرسه در او شکل گرفته باشد؟ چه هیجان تحصیلی در مدرسه تجربه کرده است و آیا از بودن در مدرسه احساس سرزندگی دارد؟ بخش زیادی در پایه اول ابتدایی شکل می‌گیرد. پر واضح است که مدارس از جمله محیط‌های اجتماعی هستند که دانش آموزان از سن شش سالگی وارد آن می‌شوند و تعاملات اولیه خود را از آن شروع می‌کنند. مدرسه نقش بسزایی در فرایند جامعه پذیری دانش آموزان خود بر عهده دارند وقتی افراد خود را به عنوان عضوی از یک گروه یا طبقه اجتماعی طبقه بندی می‌کنند، نوعی حس تعلق به وجود می‌آید (Faroughi et al, 2020).

احساس تعلق به مدرسه احساسی است که دانش آموزان نسبت به همسالان، معلمان و کادر آموزشی خود دارند. احساس تعلق دانش آموزان به مدرسه منجر به افزایش ارزش‌های درونی، پیگیری اهداف و رفتارهای علمی می‌شود (Chiu et al, 2016). احساس تعلق به مدرسه و زمینه اجتماعی مدرسه در شکل‌گیری رفتار دانش آموزان نقش دارد و جنبه‌های شخصی و تحصیلی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در حقیقت دانش آموزانی که به مدرسه تعلق دارند، ارزش‌های درونی آنها ثبات لازم را دارند و برای خود هدف دارند و برای دستیابی به آن تلاش می‌کنند، اما اگر دانش آموزی احساس تعلق خاطر به مدرسه نداشته باشد یا کم داشته باشد، در روابط خود با دوستان و معلمان با مشکلات تحصیلی و رفتاری روبرو خواهد شد، بنابراین می‌توان گفت که احساس تعلق به مدرسه در شادی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می‌گذارد

(Karcher et al, 2008). (Lewis et al, 2019) عوامل گسترش دهنده احساس تعلق به مدرسه را ۱. پذیرش به وسیله دیگران، ۲. حمایت بین فردی ۳. احساس تعلق تجربه شده می دانند. (Embrechts, Mcneil & Straumann, 2002). مهم ترین عناصر این تعلق را عبارت از ارتباط مؤثر افراد با اعضای جامعه مدرسه، میزان تعلق افراد به اهداف جمعی و شمول یا میزان دخالت اعضا در فعالیت های اجتماعی می دانند (Rowe, Stewart, & Patterson, 2007). با توجه به این موارد در زمان تعطیلی مدارس و صرفاً با استفاده از تلفن همراه و تبلت چگونه می توان انتظار داشت که در دانش آموز کلاس اولی حس تعلق به مدرسه شکل گیرد؟ عامل دیگر مورد بررسی در این پژوهش سرزندگی تحصیلی است. سرزندگی تحصیلی راهی ساده و مفید برای درک و مفهوم سازی بهزیستی دانش آموزان در بافت تحصیلی است (Ahmad shafi, et al, 2020). در حیطه تحصیلی اولین بار (Martin & Marsh, 2008) مفهوم سرزندگی تحصیلی را مطرح کردند. آن ها این سازه را توانایی برخورد خوب دانش آموزان در ارائه واکنش های سازنده به انواع چالش ها و موانع تحصیلی تعریف کردند. از نظر آنان سرزندگی تحصیلی لازمه زندگی موفق و پیامدهای مثبت تحصیلی است. این مفهوم یکی از مؤلفه های اثرگذار بر یادگیری اثربخش است (Putwain & Daly, 2013 Martin & Marsh, 2020). سرزندگی تحصیلی به عنوان توانایی در نظر گرفته می شود که در چالش ها، مشکلات و موانع عادی و جاری زندگی تحصیلی به دانش آموزان کمک می کند (Orsini, Binnie & Tricio, 2018). با توجه به اینکه شرایط جامعه می تواند بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر گذار باشد و از طرفی با توجه به اینکه امروز جهان با مشکل بیماری همه گیر کرونا درگیر می باشد، سرزندگی تحصیلی دانش آموزان کلاس اولی می تواند دستخوش این تغییرات قرار گیرد. از طرفی دیگر (Tollefson, 2017) بیان کرده است که دانش آموزان در موقعیت های تحصیلی هیجان های مختلفی را تجربه می کنند. هیجان های تحصیلی به عنوان یکی از مفاهیم روانشناسی مثبت نقش مهمی در افزایش موفقیت تحصیلی دانش آموزان دارد. منظور از هیجان های تحصیلی، هیجان هایی هستند که به طور مستقیم در پیوند با فعالیت های پیشرفت (مثل لذت از یادگیری، خستگی در طی آموزش و خشم از الزامات تکلیف) یا پیامدهای پیشرفت تحصیلی (مثل، غرور، اضطراب یا شرم) قرار دارند. ضعف در آموزش ابتدایی منجر به ایجاد تأثیرات منفی بر دانش آموزان می شود. چون آموزش ابتدایی رشد و نمو جنبه های مختلف کودک را در ارتباط با جامعه تعیین می کند. بنابراین ضعف در آموزش مقطع ابتدایی، مبنای عادات و رفتارهای بد، عادت های بد یادگیری و همچنین ضعف تحصیلی در مقاطع دیگر است. بنابراین دانش آموزانی که کلاس اول را در منزل و به دور از جو مدرسه به صورت مجازی گذراندند مصداق های بارز هیجان های تحصیلی را از دست داده اند. به طور کلی همانطور که گفته شد مسئله آموزش، یادگیری و موفقیت تحصیلی از مهمترین دغدغه های نظام های آموزشی در جوامع مختلف به شمار می آید. مدرسه از مهمترین و اساسی ترین نهادهای اجتماعی، تربیتی و آموزشی و اصلی ترین رکن تعلیم و تربیت و یادگیری است با وجود این، عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی، یادگیری و اهداف منتج از آن، متأثر از عوامل متعدد و مختلفی چون داشتن سرزندگی تحصیلی، هیجانانگیز بودن تحصیلی و احساس تعلق به مدرسه می باشد. لذا بر اساس مطالب بیان شده هدف پژوهش حاضر این است که سرزندگی تحصیلی، احساس تعلق به مدرسه و هیجانانگیز بودن تحصیلی را در دانش آموزانی که پایه اول ابتدایی را قبل کرونا گذرانده اند را با دانش آموزانی که این پایه را در دوران کرونا گذرانده اند مورد مقایسه قرار دهد و سؤالات پژوهش بدین صورت مطرح می شود:

آیا بین سرزندگی تحصیلی دانش آموزان اول ابتدایی در دوران قبل و حین کرونا تفاوت معنی داری وجود دارد؟

آیا بین احساس تعلق به مدرسه تحصیلی دانش آموزان اول ابتدایی در دوران قبل و حین کرونا تفاوت معنی داری وجود دارد؟

آیا بین هیجانات تحصیلی دانش آموزان اول ابتدایی در دوران قبل و حین کرونا تفاوت معنی داری وجود دارد؟

مبانی نظری پژوهش

احساس تعلق به مدرسه

احساس تعلق به مدرسه به عنوان سازه‌ای بین رشته‌ای تعریف شده که با رشته‌های پزشکی، روانشناسی، جامعه‌شناسی و تعلیم و تربیت در ارتباط است. به همین دلیل تعاریف زیادی از آن موجود است. برای مثال، (Godno, 1993) احساس تعلق به مدرسه را به عنوان، احساس پذیرش، احترام و حمایت محیط مدرسه از دانش آموز معرفی می‌کند. یکی دیگر از این تعاریف مبتنی بر بعد اجتماعی است، که در آن به مدرسه به عنوان بخشی از جامعه نگاه می‌شود که برای بررسی آن می‌بایست آن را در بافت اجتماعی مورد بررسی قرار داد و دارای سیستمی باشد که به تمام افراد با عقاید و قومیت‌های متفاوت احترام گذارد.

تعریف دیگر از احساس تعلق به مدرسه تعریفی است که بر اساس رویکرد روانشناسی ارائه شده است، احساس تعلق به مدرسه را به عنوان یک حالت روانشناسی عنوان می‌کند که در آن دانش آموزان احساس می‌کنند خود و دیگر دانش آموزان مورد مراقبت و حمایت از طرف مدرسه هستند. بر این اساس وقتی دانش آموزان با قوانین سخت‌گیرانه از طرف مدرسه روبرو شوند و با اولین خطا در مدرسه تنبیه یا حتی اخراج شوند دارای احساس تعلق کمتری نسبت به دانش آموزانی هستند که در مدارس آسان‌گیر تحصیل می‌کنند (Tachine et al, 2017).

اهمیت احساس تعلق به مدرسه در این است که با پیامدهای سازگارانه مثبت و منفی همراه است. دانش آموزانی که دلبستگی پایینی به مدرسه دارند، احساس جدایی و بیگانگی می‌کنند و احتمالاً دچار شکست تحصیلی می‌شوند؛ اما وقتی دانش آموزان باور کنند که مدرسه از آنها حمایت می‌کند بیشتر به مدرسه دلبستگی پیدا کرده و بیشتر در فعالیت‌های مدرسه شرکت می‌کنند، از هنجارها پیروی کرده و به اهداف پیشرفت مدرسه متعهد می‌شوند. احساس تعلق به مدرسه محافظ قوی دانش آموزان در مقابل تمایل به سیگار کشیدن و بهبود شرایط محیطی مدرسه که احساس تعلق به مدرسه را افزایش می‌دهد، می‌تواند عاملی مهم در کاهش رفتارهای پرخطر در بزرگسالی آن‌ها باشد (Brooms, 2019).

هیجانات تحصیلی

هیجان‌های تحصیلی به عنوان هیجان‌هایی که به طور مستقیم به فعالیت‌های پیشرفت یا بازده‌های پیشرفت مرتبط هستند تعریف می‌شوند. در پژوهش‌های گذشته، مطالعات در این زمینه بر هیجان‌های مرتبط با بازده‌های پیشرفت از جمله هیجان‌های پیامدهای آتی نظیر امیدواری و اضطراب که به ترتیب با موفقیت و شکست‌های احتمالی و همچنین هیجان‌های پیامدهای قبلی نظیر غرور و شرم که به ترتیب به موفقیت‌ها و شکست‌های قبلی مرتبط هستند متمرکز بودند. تعریف پیشنهاد شده توسط نظریه کنترل-ارزش حاکی از آن است که هیجان‌های مبتنی بر فعالیت به فعالیت‌های مرتبط با پیشرفت جاری ارتباط دارند و به عنوان هیجان‌های پیشرفت در نظر گرفته می‌شوند. برای مثال، لذت حاصل از یادگیری،

خستگی تجربه شده در طول آموزش کلاسی، خشم در پاسخ به تقاضاهای تکلیفی یادگیری تحصیلی (Moghadamnia et al, 2020).

هیجان‌های پیشرفت در موقعیت‌های تحصیلی مختلف نظیر حضور در کلاس، مطالعه کردن و در موقعیت آزمون به وقوع می‌پیوندند. این محیط‌ها با توجه به کارکردشان و ساختار اجتماعی متفاوتند. برای مثال لذت حاصل از آموزش کلاسی ممکن است متفاوت از لذت حاصل از چالش‌های آزمون باشد. برخی از دانشجویان ممکن است هنگام رفتن به کلاس و برخی دیگر نیز ممکن است هنگام پاسخ دادن به آزمون برانگیخته شوند. بنابراین، اندازه‌های هیجان‌های پیشرفت باید بین هیجان‌های تجربه شده در این محیط‌های مختلف تمایز قائل شود. افزون بر این، با انطباق هیجان‌ها به صورت کلی‌تر، هیجان‌های پیشرفت را می‌توان به شیوه مفیدی یا نوع حالتی مفهوم سازی کرد. ویژگی‌های شاخص تمیز صفتی از حالتی، عمومیت پذیری یا موقتی بودن آن می‌باشد. برای مثال اضطراب آزمون عادی که توسط مقیاس‌های اضطراب آزمون اندازه گیری می‌شود به عنوان اضطراب مفیدی در نظر گرفته می‌شود. اضطراب تجربه شده در یک ساعت قبل از امتحان خاصی به عنوان اضطراب حالتی در نظر گرفته می‌شود (Tollefson, 2017).

هیجان‌ها نقش مهمی در زندگی انسان‌ها دارند. در فعالیتهای مختلفی که انسان درگیر آن می‌گردد به نوعی هیجان‌ها نقش بازی می‌کنند. تعاریف مختلفی برای هیجان ارائه شده است. هیجان، حالت پیچیده - روان شناختی است که دارای سه مؤلفه‌ی مجزا از هم است. این مؤلفه‌ها شامل تجربه ذهنی، پاسخ هیجانی و رفتار مشهود و آشکار حاصل از این تجربه است. بر اساس این مؤلفه‌ها، هیجان را به انواع مختلف تقسیم بندی کرده‌اند که این طبقه بندی در مجموع شامل هیجان‌های اصلی و هیجان‌های مرکب است (Pourdel & Samari Safa, 2021).

سرزندگی تحصیلی

سرزندگی تحصیلی به پاسخی مثبت، سازنده و انطباقی اشاره می‌کند که شامل انواع چالش‌ها و موانعی است که در موقعیت‌های روزمره و عادی آموزشی اتفاق می‌افتد (Putwain & Daly, 2013). سرزندگی تحصیلی سازه‌ای است که از درون روان شناسی مثبت برخاسته و به این واقعیت اشاره دارد که آن می‌تواند دانش آموزان را توانا کند تا به شکلی موفقیت آمیز با موانع و چالش‌های تحصیلی همچون نمرات ضعیف، فشار امتحان، تکالیف سخت و دشواری که در طول تحصیل و مدرسه رخ می‌دهد به مقابله برخیزند (Fouladi et al, 2017).

سرزندگی تحصیلی عبارت است از توانایی دانش آموزان برای موفقیت در برخورد با موانع و چالش‌های تحصیلی که به نوعی در زندگی تحصیلی جاری آن‌ها روی می‌دهد. مانند عملکرد ضعیف در تکلیف، دشواری تکلیف و رقابت عجولانه و ... به عبارتی، سرزندگی تحصیلی، تاب‌آوری تحصیلی را در چارچوب زمینه روانشناسی مثبت منعکس می‌کند. البته سرزندگی تحصیلی از تاب‌آوری متمایز است. زیرا سرزندگی تحصیلی به عنوان توانایی در نظر گرفته می‌شود که در چالش‌ها، مشکلات و موانع عادی و جاری زندگی تحصیلی به دانش آموزان کمک می‌کند در حالی که تاب‌آوری به طور خاص به ظرفیت افراد برای پاسخ‌دهی سازنده به چالش‌ها و موانع اصلی اشاره دارد و در شرایط سخت یاری‌رسان است. به عنوان مثال، نمرات پایین نیازمند پاسخی سازنده است ولی شکست تحصیلی سخت با تاب‌آوری در ارتباط است. همچنین اضطراب ناشی از امتحان با سرزندگی تحصیلی و اضطراب شدید که در عملکرد تحصیلی و

یادگیری اختلال ایجاد می کند، نیازمند تاب آوری است. بر این اساس، سرزندگی تحصیلی، در زندگی همه‌ی دانش-آموزان وجود دارد، در حالی که تنها برخی از آن‌ها تاب آوری را در دوران تحصیلی خود تجربه می کنند (Fersi et al, 2020).

پیشینه پژوهش

با توجه به اینکه هدف این پژوهش بررسی مقایسه‌ای سه متغیر "احساس تعلق به مدرسه، سرزندگی تحصیلی و هیجانات تحصیلی" در دو دوره قبل و حین کرونا در دانش آموزان کلاس اول بوده است، پیشینه‌ای که به صورت مقایسه‌ای در این خصوص کار کرده باشد وجود ندارد بیشتر پیشینه‌ها به بررسی رابطه، تأثیر و یا وضعیت بین این سه متغیر پرداخته‌اند. لذا در ادامه نمونه‌ای از این پژوهش‌ها آورده شده است.

ثناگو، دلجویی و نوروزی (Sanago, Deljoei & Norozi, 2021) در پژوهشی بیان کردند که سرزندگی تحصیلی با سبک یادگیری تجربه عینی، هیجانات مثبت نیز با سبک یادگیری تجربه عینی و مفهوم سازی انتزاعی و سرزندگی تحصیلی رابطه مثبت معنی داری دارند. بنابراین برای ایجاد سرزندگی تحصیلی و هیجانات مثبت باید دانشجویان را از سبک یادگیری‌شان آگاه کرد و با این کار می‌تواند با برنامه‌زیری انواع دروس را با سبک یادگیری خود بهتر بیاموزد و از این طریق به موفقیت بیشتری برسد و در نتیجه احساس سرزندگی تحصیلی داشته باشد و هیجانات مثبت بیشتری را احساس کند. فضلی و فولادچنگ (Fazli & Foladchng, 2021) در پژوهشی نشان دادند که کمال گرایی سازنده با افزایش هیجانات تحصیلی مثبت و کاهش هیجانات تحصیلی منفی توانست سرزندگی تحصیلی را افزایش دهد. فرسی و همکاران (Fersi et al, 2020) در پژوهشی به بررسی سرزندگی تحصیلی دانش آموزان شهر اصفهان پرداختند. یافته‌ها حکایت از این دارد که احساس سرزندگی در محیط آموزشی، نقش بسیار حیاتی در ارتقای رفتارهای اجتماعی مطلوب و موفقیت دارد. همچنین عوامل مختلف خانوادگی (حمایت شناختی و عاطفی خانواده و دوستان و ارتباطی با خانواده و همسالان)، روانشناختی (تاب آوری تحصیلی، انگیزش، خودگردانی تحصیلی، خودکارآمدی تحصیلی و ...) و عوامل تحصیلی (ساختار کلاس درس، کیفیت گذراندن وقت کلاس، نگرش مثبت به کلاس، مشارکت در بهبود جو کلاس، ادراک یادگیرنده از محیط یادگیری و ...) بر سرزندگی تحصیلی دانش آموزان تأثیرگذار است. رستگار (Rastegar, 2020) در پژوهش خود نشان داده‌اند که احساس تعلق به مدرسه و سرزندگی تحصیلی بر خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان نور تأثیر مثبت و معنی داری دارد. احساس تعلق به مدرسه نسبت به سرزندگی تحصیلی تأثیر بیشتری بر خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان دارد.

هدایت و صادق زاده (Hedayat & Sadeghzadeh, 2020) در پژوهشی بیان کردند که بین ارتباط با مدرسه و بهزیستی تحصیلی با هیجانات تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد. ارتباط با مدرسه، بهزیستی تحصیلی و سرزندگی تحصیلی ۴۱/۴ درصد کل واریانس متغیر هیجانات تحصیلی را تبیین می‌کند. مارتین و مارش (Martin & Marsh, 2020) در پژوهشی به بررسی روابط متقابل بین سرزندگی تحصیلی و هیجانات تحصیلی: شواهدی برای نقش محافظتی سرزندگی تحصیلی در کاهش ناملایمات تحصیلی در طول زمان انجام دادند. سرزندگی تحصیلی با هیجان‌های مثبت رابطه مستقیم و با هیجان‌های منفی رابطه معکوس دارد.

کولمار و همکاران (Colmar et al, 2019) در پژوهش خود که بر روی دانش آموزان دوره ابتدایی در درس‌های خواندن و ریاضیات انجام دادند به این نتیجه رسیدند که سرزندگی تحصیلی با میانجی‌گری خودپنداره می‌تواند عملکرد تحصیلی دانش آموزان را تحت تأثیر قرار دهد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که سرزندگی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی و موفقیت تحصیلی در ارتباط است، از سوئی دیگر تنیدگی تحصیلی می‌تواند موجب عملکرد تحصیلی پایین شده و سرزندگی تحصیلی را به طور منفی تحت تأثیر قرار دهد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر نوع هدف کاربردی و از نظر روش با توجه به هدف پژوهش حاضر مبنی بر بررسی مقایسه‌ای سرزندگی تحصیلی احساس تعلق به مدرسه و هیجانات تحصیلی دانش آموزان اول ابتدایی در دوران قبل کرونا و حین شیوع کرونا روش پژوهش از نوع علی مقایسه‌ای می‌باشد.

جامعه آماری پژوهش حاضر شامل دو گروه دانش آموزان پایه اول ابتدایی می‌باشد؛ گروه اول شامل دانش آموزان اول ابتدایی در دوران قبل کرونا و گروه دوم شامل دانش آموزان اول ابتدایی در دوران شیوع کرونا در منطقه ۲ شهر تهران که به تعداد ۴۷۵ نفر بوده‌اند می‌باشد. برای برآورد حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای استفاده شد بنابراین حجم نمونه مورد نظر برابر ۲۱۲ نفر از دانش آموزان اول ابتدایی در نظر گرفته شده است. لذا بدین منظور، ۲۱۲ نفر نمونه به دو گروه تقسیم شده و ۱۰۶ نفر از آنها (۸۰ دختر و ۲۶ پسر) به عنوان دانش آموزانی که در دوران قبل کرونا در حال تحصیل بوده‌اند و گروه دوم شامل دانش آموزان اول ابتدایی که در دوران شیوع کرونا در حال تحصیل بوده‌اند به تعداد ۱۰۶ نفر (۸۷ دختر و ۱۹ پسر) در نظر گرفته شد. در پژوهش حاضر نیز به منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز از ۳ پرسشنامه ذیل استفاده شده است.

پرسشنامه سرزندگی تحصیلی

برای سنجش سرزندگی تحصیلی از پرسشنامه (Chari & Dehghan zadeh, 2012) استفاده شد. این پرسشنامه ۹ گویه و ۴ مؤلفه با طیف ۵ درجه‌ای لیکرت است. در این پژوهش، به منظور تعیین روایی پرسشنامه سرزندگی تحصیلی تحصیلی از روایی محتوایی (ارسال پرسشنامه برای اعضای هیأت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان و دانشگاه آزاد اسلامی) و جهت سنجش پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ حاصل شد.

پرسشنامه احساس تعلق به مدرسه

برای سنجش احساس تعلق به مدرسه از پرسشنامه (Beri, Beti & Wat, 2004) بری و وات (۲۰۰۴) استفاده شد. این پرسشنامه ۲۷ گویه و ۶ مؤلفه با طیف ۵ درجه‌ای لیکرت است. در این پژوهش، به منظور تعیین روایی پرسشنامه احساس تعلق به مدرسه از روایی محتوایی (ارسال پرسشنامه برای اعضای هیأت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان و دانشگاه آزاد اسلامی) و جهت سنجش پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ حاصل شد.

پرسشنامه هیجانات تحصیلی

برای سنجش هیجانات تحصیلی از پرسشنامه (Pekrun & et al 2002) استفاده شد. این پرسشنامه ۷۵ گویه و ۳ مؤلفه با طیف ۵ درجه‌ای لیکرت است. در این پژوهش، به منظور تعیین روایی پرسشنامه هیجانات تحصیلی از روایی محتوایی (ارسال پرسشنامه برای اعضای هیأت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان و دانشگاه آزاد اسلامی) و جهت سنجش پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ حاصل شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون تی مستقل) و نرم افزار SPSS 23 استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

برای اطمینان از نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد که نتایج در ادامه بیان شده است. در این آزمون اگر مقدار (p-value) بیشتر از ۰/۰۵ باشد توزیع نمونه نرمال خواهد بود.

جدول ۱. آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت بررسی توزیع داده‌های متغیرهای پژوهش

متغیرها	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
سرزندگی تحصیلی	۰/۷۰۹	۰/۵۳۱	توزیع نرمال است
احساس تعلق به مدرسه	۰/۶۵۷	۰/۲۱۱	توزیع نرمال است
هیجانات تحصیلی	۰/۸۱۱	۰/۱۰۷	توزیع نرمال است

جدول ۱ نشان می‌دهد که متغیرهای تحقیق (سرزندگی تحصیلی، احساس تعلق به مدرسه و هیجانات تحصیلی) دارای سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵ است و دارای توزیع نرمال است می‌توان گفت توزیع داده‌های این متغیر از توزیع نرمال برخوردار است از آنجا که یافته‌های جدول فوق حاکی از یکنواختی نرمال بودن در بین متغیرها می‌باشد، از آزمون T مستقل برای آزمون سؤال پژوهش استفاده می‌گردد.

سؤال اول: آیا بین سرزندگی تحصیلی دانش آموزان اول ابتدایی در دوران قبل و حین کرونا تفاوت معنی داری وجود دارد؟

جدول ۲. نتایج آزمون T مستقل برای مقایسه سرزندگی تحصیلی در بین دو دسته دانش آموز

متغیر	آماره‌های آماری		آزمون میانگین t		فاصله اطمینان ۹۵٪
	آماره F	آماره t	سطح معناداری	کران	
قبل کرونا	۳/۸۳	۰/۵۹۲	کران بالا	کران پایین	
حین کرونا	۱/۳۶	۱۳/۳۱	۰/۰۰۱	۱/۴۵	۱/۰۸۲
	۲/۶۶	۰/۷۸۳			

همانگونه که در جدول ۲ نشان می‌دهد، میانگین متغیر سرزندگی در قبل کرونا (۳/۸۳) و در حین کرونا (۲/۶۶) به دست آمده است که اختلاف میانگین‌های این دو گروه (۱/۲۷) با آزمون T مستقل مورد ارزیابی قرار گرفت. با توجه به نمره آزمون T به دست آمده و سطح معناداری ($p < 0/01$) با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که میانگین سرزندگی تحصیلی دانش آموزان در قبل کرونا، نسبت به حین کرونا بیشتر می‌باشد که این تفاوت معنادار است. به عبارت دیگر می‌توان نتیجه گرفت که سرزندگی تحصیلی دانش آموزان در قبل کرونا و حین کرونا متفاوت می‌باشد.

سؤال دوم: آیا بین احساس تعلق به مدرسه دانش آموزان اول ابتدایی در دوران قبل و حین کرونا تفاوت معنی داری وجود دارد؟

جدول ۳: نتایج آزمون T مستقل برای مقایسه احساس تعلق به مدرسه در بین دو دسته دانش آموز

گروه‌های آماری		آزمون میانگین t		فاصله اطمینان ۹۵٪				
متغیر	آماره F	آماره t	درجه آزادی	میانگین	انحراف استاندارد	سطح معناداری	کران بالا	کران پایین
قبل کرونا				۳/۷۱	۰/۴۷۶			
احساس تعلق	۲/۹۱	۲۱/۳۸	۲۱۰	۲/۴۰	۰/۴۱۴	۰/۰۱۹	۱/۴۳	۱/۱۸
حین کرونا				۳/۵۹	۰/۶۶۲			
قبل کرونا				۲/۴۰	۰/۴۵۰			
حمایت معلم	۱۸/۶۹	۱۵/۲۹	۲۱۰	۳/۶۹	۰/۷۴۵	۰/۰۰۱	۱/۳۴	۱/۰۳۶
حین کرونا				۲/۴۵	۰/۸۰۱			
قبل کرونا				۳/۹۸	۰/۸۴۳			
مشارکت در اجتماع	۱/۳۷۷	۱۱/۶۲	۲۱۰	۲/۳۲	۰/۹۰۸	۰/۰۰۱	۱/۴۴	۱/۰۲۶
حین کرونا				۳/۵۸	۰/۷۰۷			
قبل کرونا				۳/۹۸	۰/۸۴۳			
رعایت احترام	۲/۲۴	۱۳/۸۳	۲۱۰	۲/۵۰	۰/۰۲۹	۰/۰۰۱	۱/۹۰	۰/۸۵۰
حین کرونا				۳/۵۸	۰/۷۰۷			
قبل کرونا				۳/۵۸	۰/۷۰۷			
احساس مثبت	۳۰/۷۱	۸/۹۷	۲۱۰	۳/۶۰	۰/۹۰۶	۰/۰۰۱	۱/۳۲	۱/۰۱
حین کرونا				۳/۶۰	۰/۹۰۶			
قبل کرونا				۳/۶۰	۰/۹۰۶			

۱/۴۱	۱/۴۹	۰/۰۰۱	۲۱۰	۱۰/۴۷	۵/۰۱۳	تعلق فرد به مدرسه
			۰/۸۳۶	۲/۳۴		حین کرونا
			۰/۸۲۲	۳/۹۹		قبل کرونا
۱/۴۲	۱/۸۸	۰/۰۰۱	۲۱۰	۱۳/۸۰	۶/۰۱۵	مشارکت علمی
			۰/۹۱۶	۲/۳۳		حین کرونا

همانگونه که در جدول ۳ نشان می‌دهد، میانگین متغیر احساس تعلق به مدرسه و مؤلفه‌های آن (حمایت معلم، مشارکت در اجتماع، رعایت احترام و عدالت در مدرسه، احساس مثبت به مدرسه، تعلق فرد به مدرسه، مشارکت علمی) در قبل کرونا به ترتیب (۳/۷۱، ۳/۵۹، ۳/۶۹، ۳/۹۸، ۳/۵۸، ۳/۶۰، ۳/۹۹) و در حین کرونا به ترتیب (۲/۴۰، ۲/۴۰، ۲/۴۵، ۲/۳۲، ۲/۵۰، ۲/۳۴، ۲/۳۳) به دست آمده است که اختلاف میانگین‌های این دو گروه به ترتیب (۱/۳۱، ۱/۸۱، ۱/۲۳، ۱/۶۶، ۱/۰۸، ۱/۲۵، ۱/۶۵) با آزمون T مستقل مورد ارزیابی قرار گرفت. با توجه به نمره آزمون T به دست آمده و سطح معناداری (p < ۰/۰۱) با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که میانگین متغیر احساس تعلق به مدرسه و مؤلفه‌های آن (حمایت معلم، مشارکت در اجتماع، رعایت احترام و عدالت در مدرسه، احساس مثبت به مدرسه، تعلق فرد به مدرسه، مشارکت علمی) قبل کرونا، نسبت به حین کرونا بیشتر می‌باشد که این تفاوت معنادار است. به عبارت دیگر می‌توان نتیجه گرفت که متغیر احساس تعلق به مدرسه و مؤلفه‌های آن (حمایت معلم، مشارکت در اجتماع، رعایت احترام و عدالت در مدرسه، احساس مثبت به مدرسه، تعلق فرد به مدرسه، مشارکت علمی) در قبل کرونا و حین کرونا متفاوت می‌باشد.

سؤال سوم: آیا بین هیجان‌ات تحصیلی دانش‌آموزان اول ابتدایی در دوران قبل و حین کرونا تفاوت معنی داری وجود دارد؟

جدول ۴: نتایج آزمون T مستقل برای مقایسه هیجان‌ات تحصیلی در بین دو دسته دانش‌آموز

گروه‌های آماری			آزمون میانگین t		فاصله اطمینان
متغیر	آماره F	آماره t	درجه آزادی	میانگین	انحراف استاندارد
				سطح معناداری	کران بالا
قبل کرونا	۳/۵۴	۰/۴۱۸			
هیجان‌ات تحصیلی	۵/۹۹	۲۰/۸۰	۲۱۰	۰/۰۰۱	۱/۱۷
حین کرونا	۲/۴۶	۰/۳۳۰			۰/۹۷۵

			۰/۳۵۱	۳/۳۳			قبل کرونا
۰/۷۲۶	۰/۹۲۶	۰/۰۰۱			۲۱۰	۱۶/۲۹	هیجان مثبت
			۰/۳۸۶	۲/۵۰			حین کرونا
			۰/۵۳۹	۳/۶۳			قبل کرونا
۱/۰۶۴	۱/۳۲	۰/۰۰۱			۲۱۰	۱۸/۰۳	هیجان منفی
			۰/۴۱۸	۲/۴۴			حین کرونا

همانگونه که در جدول ۴ نشان می‌دهد، میانگین متغیر هیجانات تحصیلی و مؤلفه‌های آن (هیجان مثبت و هیجان منفی) در قبل کرونا به ترتیب (۳/۵۴، ۳/۳۳، ۳/۶۳) و در حین کرونا به ترتیب (۲/۴۶، ۲/۵۰، ۲/۴۴) به دست آمده است که اختلاف میانگین‌های این دو گروه به ترتیب (۱/۰۷۷، ۰/۸۲۶، ۱/۱۹) با آزمون T مستقل مورد ارزیابی قرار گرفت. با توجه به نمره آزمون t به دست آمده و سطح معناداری ($p < ۰/۰۱$) با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که میانگین متغیر هیجانات تحصیلی و مؤلفه‌های آن (هیجان مثبت و هیجان منفی) قبل کرونا، نسبت به حین کرونا بیشتر می‌باشد که این تفاوت معنادار است. به عبارت دیگر می‌توان نتیجه گرفت که متغیر هیجانات تحصیلی و مؤلفه‌های آن (هیجان مثبت و هیجان منفی) در قبل کرونا و حین کرونا متفاوت می‌باشد.

نتیجه‌گیری

با آمدن دوران کرونا تغییرات زیادی در نظام آموزشی کشور از جمله آموزش و پرورش به وقع پیوست. از جمله این تغییرات مبنی بر تعطیل شده مدارس و برگزاری کلاس‌ها به صورت مجازی بوده است. نظام آموزشی در دوران قبل از کرونا و شیوع کرونا در بسیاری از جنبه‌ها متفاوت شد. از جمله احساسی که در دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی نسبت به مدرسه شکل می‌گیرد و سرزندگی و هیجانی که نسبت به تحصیل در آنان ایجاد می‌شود لذا این پژوهش با هدف بررسی مقایسه احساس تعلق به مدرسه، سرزندگی تحصیلی و هیجانات تحصیلی دانش‌آموزان اول ابتدایی در دوران قبل و حین کرونا انجام گرفت. یافته حاصل از سؤال اول نشان داد که بین سرزندگی تحصیلی در دو گروه دانش‌آموزانی که کلاس اول را قبل کرونا گذرانده‌اند با آنان که در حین کرونا گذرانده‌اند تفاوت معناداری وجود دارد. سرزندگی را در محیط تحصیلی به عنوان احتمال موفقیت بسیار بالا در مدرسه و سایر موقعیت‌های زندگی به رغم مصائب و دشواری‌های محیطی می‌دانند. در محیط تحصیلی دانش‌آموزان دارای سرزندگی، به رغم موانع و مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در سطح بالایی موفق می‌شوند و همچنین به معنای توانایی موفقیت آمیز دانش‌آموزان در مواجهه با موانع و چالش‌های تحصیلی و فائق آمدن بر آنها است. این مفهوم برای دانش‌آموزانی که کلاس اول را در دوره کرونا طی کردند نامفهوم بوده است چرا که آموزش آنان از طریق آموزش مجازی، بدون رویارویی مستقیم با عوامل مدرسه و هم‌کلاسی‌هایشان بوده است. با توجه به اینکه پژوهشی که سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان را در دوره کرونا و قبل از آن مورد مقایسه قرار داده باشد در دسترس محقق نبوده لذا در این بخش امکان مقایسه یافته حاصل از این سؤال با یافته‌های مطالعات دیگر وجود ندارد.

نتیجه حاصل از یافته دوم پژوهش نشان داد که متغیر احساس تعلق به مدرسه و مؤلفه‌های آن (حمایت معلم، مشارکت در اجتماع، رعایت احترام و عدالت در مدرسه، احساس مثبت به مدرسه، تعلق فرد به مدرسه، مشارکت علمی) در قبل کرونا و حین کرونا متفاوت می‌باشد. عوامل گسترش دهنده احساس تعلق به مدرسه را سه عامل می‌دانند: ۱. پذیرش به وسیله دیگران، ۲. حمایت بین فردی ۳. احساس تعلق تجربه شده. وقتی در دوران کرونا مدارس تعطیل بود دانش آموزان کلاس اول شرایط پذیرش به وسیله دیگران، حمایت‌های بین فردی و حس تعلق به مدرسه را نداشتند در صورتی که دانش آموزانی که کلاس اول را در مدرسه و قبل از کرونا گذرانده بودند این موارد را تجربه کرده‌اند. لذا احساس تعلق به مدرسه در شرایطی که مدرسه تعطیل است و دانش آموز در آن حضور ندارد نمی‌تواند به درستی شکل گیرد. و بر اساس نظریه (Martin & Marsg, 2008) پیشایندهای سرزندگی تحصیلی در سه سطح مختلف مربوط به تحصیل شامل عوامل روانشناختی، عوامل مدرسه و مشارکت و عوامل خانواده و همسالان می‌باشند. بنابراین در شرایط کرونا دانش آموز کلاس اول هیچکدام از این پیشایندها را غیر از عوامل خانواده درک نکرده است لذا این تفاوت معنا دار بین این دو دسته دانش آموز بوجود می‌آید. با توجه به اینکه تاکنون پژوهشی که احساس تعلق به مدرسه دانش آموزان را در دوره کرونا و قبل از آن مورد مقایسه قرار داده باشد در دسترس محقق نبوده لذا در این بخش امکان مقایسه یافته حاصل از این سؤال با یافته‌های مطالعات دیگر وجود ندارد.

نتایج حاصل از یافته سوم پژوهش نشان داد که متغیر هیجانات تحصیلی و مؤلفه‌های آن (هیجان مثبت و هیجان منفی) در قبل کرونا و حین کرونا متفاوت می‌باشد. با توجه به اینکه تاکنون پژوهشی که هیجانات تحصیلی دانش آموزان را در دوره کرونا و قبل از آن مورد مقایسه قرار داده باشد در دسترس محقق نبوده است لذا در این بخش امکان مقایسه یافته حاصل از این سؤال با یافته‌های مطالعات دیگر وجود ندارد. در محیط آموزشی، یادگیرندگان غالباً هیجان‌های تحصیلی گوناگونی را تجربه می‌کنند. این هیجان‌ها می‌توانند اثر مثبت در یادگیری فعال، خود تنظیمی یادگیری و عملکرد درسی داشته باشند و لذت، امیدواری و افتخار تحصیلی را برای یادگیرندگان فراهم آورند. تجربه این هیجان‌ها همچنین می‌تواند با اثرگذاری منفی و نامطلوب در رفتار و افکار، زمینه ساز بروز عصبانیت، اضطراب، شرم، ناامیدی و خستگی در یادگیرندگان شود بسیاری از محققان موافق هستند که هیجانات نقش مهمی در فرآیند یادگیری دارند و بنابراین، می‌توانند حتی مبنای یادگیری باشند. برخی از محققان به ویژه بر معنای هیجانات در یادگیری بزرگسالان تأکید می‌کنند. در شرایط کرونایی دانش آموزان نتوانستند آن طور که باید با مقوله هیجانات تحصیلی مواجه شوند و آن را درک کنند لذا تفاوت معناداری بین این دو دسه دانش آموز وجود داشته است.

با توجه به یافته‌های حاصل از این پژوهش پیشنهاد می‌شود کیفیت گذراندن وقت در کلاس متناسب با ویژگی‌های روانشناختی دانش آموزان باشد. ساختار کلاس از شیوه سنتی خارج شود و چیدمان میز و صندلی به گونه‌ای باشد که ارتباط و دسترسی دانش آموزان به معلم یکسان باشد. معلمان دوره اول ابتدایی تلاش کنند از شیوه‌های یادگیری جذاب همراه با بازی مطالب را به دانش آموزان منتقل کنند. همچنین به معلمان پیشنهاد می‌شود در دوره ابتدایی به خصوص پایه اول، ارتباط صمیمی با روحیه شاد با دانش آموزان داشته باشند چرا که هم در ایجاد سرزندگی و هیجانات مثبت تحصیلی و ایجاد حس تعلق به مدرسه مؤثر است. حمایت شناختی و عاطفی خانواده هم در ایجاد این سه متغیر در دانش آموزان نقش مهمی خواهد داشت.

از آن جا که این مطالعه بر روی دانش آموزان اول ابتدایی شهر تهران انجام شده لذا از تعمیم آن بر سایر دانش آموزان باید احتیاط نمود لذا این پژوهش از این منظر دارای محدودیت است.

References

- Adnet, N., & Davice, P. (2002). *markets for schooling an economic analysis*: Rutledge Press.
- Ahmed Shafi, A., Templeton, S., Middleton, T., Millican, R., Vare, P., Pritchard, R., & Hatley, J. (2020). Towards a dynamic interactive model of resilience (DIMoR) for education and learning contexts. *Emotional & Behavioural Difficulties*, 25(2), 183–198. <https://doi.org/10.1080/13632752.2020.1771923>.
- Andam, R., Taheri, H. (2019). Modeling of practive organizational indifference based on organizational justice, organizational commitment and job satisfaction (The case: women teachers of phusical education in alborz province). *Educational and scholastic studies*, 8 (21): 193 -215. [Persian]
- Brooms, D. R. (2019). I was just trying to make it: Examining urban Black males' sense of belonging, schooling experiences, and academic success. *Urban Education*, 54(6), 804-830.
- Cai, R., Wang, q. (2020). Asix-step online teaching method based on protocol-guided learning during the COVID-19 epidemic: Acase study of the First Middle scholl Teaching Practice in Changyuan City, Henan Province, china. Henan Province, China.
- Chiu, M. M., Chow, B. W. Y., McBride, C., & Mol, S. T. (2016). Students sense of belonging at school in 41 countries: Cross-cultural variability. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 47(2), 175-196.
- Colmar, S., Liem, G. A. D., Connor, J., & Martin, A. J. (2019). Exploring the relationships between academic buoyancy, academic self-concept, and academic performance: A study of mathematics and reading among primary school students. *Educational Psychology*, 39,1068-1089.
- Embrechts, P., McNeil, A., & Straumann, D. (2002). Correlation and dependence in risk management: properties and pitfalls. *Risk management: value at risk and beyond*, 1, 176-223.
- Faroughi, P., Pourshalchi, H., Smkhani Akbarinejad, H. (2020). A Study of Related Factors Leading to Divorce from the Viewpoints of Mahmudabad's Couples Filing for Divorce in 1396-1397. *refahj*, 20 (78):181-200. URL: <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-3535-fa.html>. [Persian]
- Fazli, A., & Fouladcheng, M. (2021). Examining the role of perfectionism in students' academic vitality through the mediation of positive and negative academic emotions, the 9th Scientific Research Conference of Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Damages of Iran. [Persian]
- Fersi, F. Z., Pourshafi, H., & Golkari., S. (2020). Examining students' academic vitality, the 6th National Conference on Positive Psychology News.
- Fouladi, A., Kajbaf, M. B., Ghomrani, A. (2018). The effectiveness of academic vitality on academic success and academic self-efficacy of female students. *Research in Teaching*, 6(2), 163-182. [20.1001.1.24765686.1397.6.2.10.3](https://doi.org/10.24765/686.1397.6.2.10.3). [Persian]
- Ghosh, R., Dubey, M., Chatterjee S., & Dubey S. (2020). Impact of COVID -19 on children: special focus on the psychosocial aspect. *Minerva Pediatr*,72(3):226 -235. <https://doi.org/10.23736/s0026-4946.20.05887-9>.
- hedayat, F., & sadegzade, S. (2020). The relationship between the connect with school and academic well-being with academic emotions through mediating academic buoyancy among students. *New Approach in Educational Sciences*, 2(2), 7-21. doi: 10.22034/naes.2020.229868.1038. [Persian]
- Hedayati, F. (2020). Corona and the opportunity of virtual education. [www. Iribnews. Ir](http://www.Iribnews.Ir). [Persian]
- Karcher, d., Holcomb, j.m., zambrano. (2008).school attachment. newyork; mcgrawhi.
- Lewis, C., Bruno, P., Raygoza, J., & Wang, J. (2019, July). Alignment of goals and perceptions of computing predicts students' sense of belonging in computing. In Proceedings of the 2019 ACM Conference on International Computing Education Research (pp. 11-19).

- Li, S., Yamaguchi, S., & Takada, J. I. (2018). Understanding factors affecting primary school teachers' use of ICT for student-centered education in Mongolia. *International Journal of Education and Development using ICT*, 14(1), 103-117.
- Mahbod, M., Yousefi, F. (2022). Relationship between Metacognition and Academic Buoyancy: The Mediating Role of Motivational Regulation Strategies. *Educational and Scholastic studies*, 11(1), 477-504. [Persian]
- Martin, A. J., & Marsh, H. W. (2008). Academic buoyancy: Towards an understanding of students' Academic buoyancy and academic adversity: Evidence for the Protective role of academic buoyancy in reducing academic adversity over time. *Behavioral Development*, 44, 301-312.
- Miho, A., & Thévenon, O. (2020) Treating all children equally? Why policies should adapt to evolving family living arrangements. Report for OECD Social, Employment and Migration Working Papers. Report No. 240. <https://doi.org/10.1787/83307d97-en>.
- Moghadamnia, M., Hashemian, K., & Abolmaali, K. (2020). The effect of core beliefs on academic competence mediated by academic excitement. *Educational researches*, 15(61), 173-192. [Persian]
- Muhonen, H., Pakarinen, E., Poikkeus, A., Lerkkanen, M., & Rasku-Puttonen, H. (2018). Quality of educational dialogue and association with students' academic performance, *Learning and Instruction*, 55: 67-79.
- Olmos-Gomez, M. D. C., Luque Suárez, M., Ferrara, C., & Olmedo-Moreno, E. M. (2020). Quality of Higher Education through the Pursuit of Satisfaction with a Focus on Sustainability. *Sustainability*, 12(6):2366.
- Orsini, C. A., Binnie, V. I., & Tricio, J. A. (2018). Motivational profiles and their relationships with basic psychological needs, academic performance, study strategies, self-esteem, and vitality in dental students in Chile. *Journal of educational evaluation for health professions*, 15.
- Putwain, D. W., & Daly, A. L. (2013). Do clusters of test anxiety and academic buoyancy differentially predict academic performance? *Learning and Individual Differences*, 27: 157-162.
- Pourdell M, Samari Safa J. The Effectiveness of Solution-Based Therapy Training on Academic Excitement and Academic Vitality of Students with Low Academic Achievement. *Rooyesh* 2021; 10 (8):149-160. [Persian]
- Rastegar, Asia (2020). The effect of academic vitality and sense of belonging to school on students' self-efficacy (case study: female students of the second year of high school in Noor city). The third international conference of psychology, counseling and educational sciences. [Persian]
- Razban, S., Bagheri, M., & Talkhabi, Y. (2018). The Effect of Multimedia Storytelling on the Educational progress of the Science and Attitude of Elementary students. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 8(31): 5-19. [Persian]
- Rowe, F., Stewart, Donald., & Patterson, Carla. (2007) Promoting school Connectedness through whole school approaches, *Health Education*, 107(6) 524-542.
- Sanago, GH., Deljoei, Z., Norouzi, A. (2021). To investigate the relationship between club learning styles and academic vitality and positive and negative emotions of students, the first national conference on future studies, educational sciences and psychology. [Persian]
- Tachine, A. R., Cabrera, N. L., & Yellow Bird, E. (2017). Home away from home: Native American students' sense of belonging during their first year in college. *The Journal of Higher Education*, 88(5), 785-807.
- Tollefson, E. (2017). Academic Year brings Excitement as Fall Semester Set to Begin.
- Vrghese, S. T., Rathnasabapathy M. (2020). The Factors of Academic Achievement. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*. 24(3), 1062-1064. [10.37200/IJPR/V24I3/PR200858](https://doi.org/10.37200/IJPR/V24I3/PR200858).